

ДОСВІД НОВИХ ІНДУСТРІАЛЬНИХ КРАЇН В КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МІЖНАРОДНОЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ

*Диха М.В., д-р екон. наук, професор
Хмельницький національний університет*

Вагомі економічні здобутки новими індустриальними країнами були досягнуті в значній мірі завдяки забезпеченню макроекономічної стабільності.

Стабільне макроекономічне середовище стало основним чинником міжнародної конкурентоспроможності досліджуваних країн Південно-Східної Азії. Важливою особливістю державної політики країн була швидка реакція на проблеми макроекономічної рівноваги, що виникали внаслідок різних чинників, в т. ч. зовнішніх впливів.

Рівень зростання ВВП окремих країн Південно-Східної Азії та інтеграційного об'єднання АСЕАН у 1980-2016 рр. представлено в таблиці 1.

Таблиця 1
Зростання ВВП окремих країн Південно-Східної Азії та країн інтеграційного об'єднання АСЕАН у 1980-2016 рр., %

Країни	Середньорічне зростання ВВП у 1980-2016 рр.	
	Всього	На душу населення
Південна Корея	9,06	7,82
Індонезія	5,53	3,76
Малайзія	6,01	3,51
Сінгапур	6,84	4,18
Таїланд	5,48	4,34
АСЕАН	5,41	3,93

Джерело: складено за даними [3; 4].

ВВП в країнах АСЕАН у 1980-2016 рр. зріс у середньому на 5,41%, на душу населення – середньорічне зрос-

тання ВВП було на рівні в 3,93 %. Відбулося прискорення темпів зростання ВВП Південної Кореї, Сінгапуру та Малайзії з середньорічним рівнем 9,06 %, 6,84 % і 6,01 %, відповідно. За показником ВВП на душу населення високі темпи середньорічного зростання продемонстрували Південна Корея і Таїланд з відповідними показниками 7,82 % і 4,34 %.

Важливою складовою стабільного макроекономічного середовища економік країн Південно-Східної Азії варто відзначити низький і передбачуваний рівень інфляції. Зокрема, можемо зазначити, що інфляційні «всплески» спостерігались в Малайзії, Тайвані та Таїланді лише в період зростання цін на нафту в 1973 і 1979 рр.. Низький рівень інфляції в цих економіках став основою для досягнення цінової конкурентоспроможності на експортних ринках.

Низький рівень інфляції в країнах Східної Азії обумовлений спроможністю урядів цих країн зберігати дефіцит бюджету в межах керованого рівня.

Наприкінці 1980-х рр. Малайзія, Корея та Таїланд спромоглися на фіскальну консолідацію і навіть забезпечили профіцит бюджету. Головним аспектом фіскальної консолідації вищевказаних країн наприкінці 1980-х рр. було те, що більша частина коригування відбулася у витратній, а не дохідній частині центрального бюджету.

Також макроекономічну стабільність досліджуваних країн Південно-Східної Азії обумовлює значна частка інвестицій та заощаджень у співвідношенні до ВВП, що спостерігається у цьому регіоні в порівнянні з іншими країнами, що розвиваються. В більшості з розглянутих країн спостерігається високий рівень граничної схильності до заощадження. Починаючи з 1980-х рр. заощадження склали в середньому 30 % ВВП країн Південно-Східної Азії, водночас інвестиції склали 35 % ВВП, а темпи їх залучення в 1990-х рр. перевищували відповідні показники для розвинутих країн. Основним чинником, що сприяв високому рівню інвестицій у цих країнах, був приплив прямих іно-

земних інвестицій через різні політичні стимули, надані урядами. Прямі іноземні інвестиції відіграли провідну роль у більшості цих країн у фінансуванні експортного сектору.

На тлі стабільного макроекономічного середовища нові індустріальні країни дотримувалися політики диверсифікації зовнішньоторговельної сфери та досягли високих темпів економічного зростання через активний розвиток національного виробничо-експортного потенціалу.

Починаючи з 70-х рр. ХХ ст., ряд нових індустріальних країн Східної та Південно-Східної Азії здійснили структурну трансформацію своїх економік завдяки системній політиці розвитку виробничо-експортного потенціалу на інноваційно-модернізаційній основі, яка поєднувала в собі: субсидування, пільгове кредитування експорту, податкові пільги й інші стимули для залучення внутрішніх та іноземних інвестицій, спрощення процедур торгівлі та усунення бюрократичних перешкод в системі митного адміністрування, надання технічної допомоги, сприяння інтеграції виробників до міжнародних виробничо-збутових мереж, масштабний розвиток інфраструктури ЗЕД, гнучке трудове законодавство тощо [див. детальніше 1; 2]. Крім того, з метою сприяння експорту високотехнологічної і наукомісткої продукції, держава надавала компаніям технічну, фінансову та інформаційну підтримку.

На сьогодні проаналізовані країни мають високий рівень відкритості економік за міжнародними стандартами.

Перелік посилань:

1. Диха М. В. Глобальна конкурентоспроможність та інвестиційна привабливість України: стратегії реалізації : [монографія]. Хмельницький : Вид-во «Цюпак А.А.», 2011. 207 с.

2. Диха М. В. Соціально-економічний розвиток України: напрями та засоби реалізації : [монографія]. Київ : Центр учбової літератури, 2016. 388 с.

3. Статистична інформація / World Bank Group : веб-сайт. URL: <https://data.worldbank.org/>

4. Статистична інформація / United Nations Statistics Division : веб-сайт. URL: <http://unstats.un.org/unsd/default.htm>